

80-річчя члена-кореспондента НАН України П.М. ТОМЧУКА

Петро Михайлович Томчук народився 2 січня 1934 р. у с. Коцюбинці Копичинського району на Тернопільщині в селянській родині. Упродовж 1952–1957 рр. навчався на фізичному відділенні фізико-математичного факультету Чернівецького державного університету. Після закінчення університету П.М. Томчук обрав шлях науковця, вступив до аспірантури Інституту фізики АН УРСР (нині — НАН України) на спеціальність «теоретична фізика». Саме з цією установою Петро Михайлович на довгі роки пов'язав свою професійну діяльність. З 1973 р. і дотепер він завідує відділом теоретичної фізики Інституту. У 1962 р. захистив кандидатську, а в 1972 р. — докторську дисертацію; 1980 року йому було присвоєно вчене звання професора. У 2000 р. П.М. Томчука обрано членом-кореспондентом НАН України.

Наукові інтереси Петра Михайловича охоплюють найрізноманітніші проблеми теоретичної фізики, зокрема фізики напівпровідників, металів, рідких кристалів, біологічних молекулярних структур. Основні його досягнення можна згрупувати в такі чотири напрями: металеві наночастинки та їх ансамблі, напівпровідники, рідкі кристали, ланцюжкові молекулярні структури з водневими зв'язками. Для П.М. Томчука як теоретика характерна тісна співпраця з фізиками-експериментаторами, результати якої відображено в численних наукових публікаціях.

Петро Михайлович проводить велику науково-виховну і науково-організаційну роботу, зокрема в галузі атестації наукових кадрів вищої кваліфікації. Так, 17 його учнів захистили кандидатські дисертації, 8 з них стали докторами наук. У 1993–1996 і 2002–2005 рр. П.М. Томчук був головою експертної ради з фізики ВАК України. Він автор понад 260 наукових робіт, зокрема 3 монографій.

За визначний внесок у розвиток науки П.М. Томчука було удостоєно двох Державних премій України в галузі науки і техніки (1986, 1995), та почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (1997); нагороджено відзнакою НАН України «За наукові досягнення» і Почесною грамотою Президії НАН України. Він — почесний доктор (*honoris causa*) Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (2009) та Інституту теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова

НАН України (2013). У 2008 р. за цикл наукових праць «Гарячі» електрони та нові оптичні явища в багатодолинних напівпровідниках та наночастинках» П.М. Томчуку у складі авторського колективу присуджено премію НАН України ім. А.Ф. Прихотько.

Усі, хто знає Петра Михайловича, високо цінують його людські чесноти, почуття громадянського і професійного обов'язку. У день славного ювілею ми щиро зичимо йому міцного здоров'я, творчої наснаги, щастя і добра.